

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Корупційні ризики та шляхи їх подолання під час дії воєнного стану в Україні: Міжнародна науково-практична конференція. Науководослідний інститут публічного права, 7 жовтня 2025 р. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. – 136 с.
URL: https://sipl.com.ua/wp-content/uploads/2025/11/conf_SIPL_A5_ДРУК_2025.pdf.
2. НАЗК. Корупційні ризики під час здійснення закупівель безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби для Збройних Сил України. 2025. 156 с. URL: <https://www.army-pro.com/wp-content/uploads/2025/11/koruptsijni-ryzyky-pid-chas-zdijsnennya-zakupivel-bezpilotnyh-system-ta-zasobiv-radioelektronnoi-borotby-dlya-zbrojnyh-syl-ukrai....pdf>.
3. Дослідження НАЗК "Корупційні ризики під час здійснення оборонних закупівель". *Радник у сфері публічних закупівель*. URL: <https://radnuk.com.ua/pravova-baza/koruptsijni-ryzyky-pid-chas-zdijsnennia-oboronnykh-zakupivel/>.
4. Сергіївна Б. О., Валеріївна М. В. Корупція та національна безпека: виклики та шляхи реформ. *Zenodo*. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10648730>.
5. Деякі питання управління корупційними ризиками: вдалі практики з виховання доброчесності у системі МВС : збірник тез доповідей учасників круглого столу (21 листопада 2024 року) / упоряд. А. Годяк. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 188 с. URL: https://hsc.gov.ua/wp-content/uploads/2025/07/Збірник_матеріалів_Деякі_питання_управління_корупційними_ризиками_вдалі%20_практики.pdf.

КАРПЕНКО ОЛЕКСАНДР МИКОЛАЙОВИЧ
Курсант Національної академії внутрішніх справ

РЕФОРМИ І ПОКРАЩЕННЯ СИЛ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

На сьогоднішній день зростання сектору безпеки та оборони України визначається великими змінами, що пов'язані тривалими бойовими діями і як наслідок того розвитком нових технологій у військових та наукових сферах, а також необхідністю переведення воєнних структур України до північноатлантичного безпекового формату за стандартами НАТО. За таких умов службово-бойова діяльність підрозділів сил безпеки та оборони України набуває нових актуальностей і вимагають наукової оцінки та практичного вдосконалення.

Ряд науковців розглядають службово-бойову діяльність як сукупність заходів, які гарантують собою державну безпеку, забезпечують підтримання правопорядку та виконують бойові завдання, як у мирний період, так і під час надзвичайного чи воєнного стану. Тобто ця діяльність поєднує в собі одночасно правоохоронну, військову, оперативну та аналітичну діяльність.

Ключовою проблемою сучасної службово-бойової діяльності слід визнати необхідність підготовки особового складу до реалій повномасштабної війни та її особливостей. Дослідники даного питання не раз наголошують, що сьогоднішні підходи до навчання правоохоронців і військових вже не відповідають актуальним умовам і потребують оновлення з урахуванням новітніх викликів, до яких відносяться інформаційний вплив, кібератака і застосування безпілотних літальних апаратів. Зокрема, Є. Гіденко та О. Завістовський акцентують на доцільності впровадження БПЛА у систему підготовки та під час виконання службово-бойових і тактичних завдань [1].

Іншою актуальною проблемою є удосконалення тактико-спеціальної та фізичної підготовки правоохоронців. На думку Д. Казначеева «підготовка фахівців сил безпеки повинна базуватися на сучасних європейських стандартах, що передбачають комплексний підхід до формування професійних навичок і вмінь, включаючи психологічну стійкість, фізичну та інтелектуальну здатність, до швидкого прийняття рішень і ефективну взаємодію між підрозділами у міжвідомчих операціях».

Важливим елементом є також розвиток систем тактичної медицини, зокрема протоколу MARCH якій дасть змогу більш ефективніше надавати допомогу та забезпечувати безпеку бійців. Думки науковців, як Я. Євченко та А. Белеля щодо впровадження сучасних стандартів викладання та використання тактичної медицини значно підвищує шанси на збереження життя і здоров'я військовослужбовців та працівників правоохоронних органів під час виконання службових завдань [5].

Також його пріоритетом у підготовці медичного складу є розширення знань та навичок у галузі тактичної медицини. Це включає у себе навчання застосуванню швидкісних методів надання до медичної допомоги, зокрема контроль і зупинка кровотеч, імпровізацію при використанні доступних матеріалів, та ефективну координацію роботи з іншими медичними працівниками та військовими під час влучань житлові приміщення а також зоні бойових дій де є в цьому необхідність.

Окрему увагу командування приділяють міжвідомчій координації та взаємодії підрозділів сектору безпеки і оборони. У сучасних умовах ефективність службово-бойової діяльності значною мірою залежить від узгодженості дій різних структур: Збройних Сил України, Національної гвардії, Національної поліції, Служби безпеки України та інших державних органів. Відсутність чітких механізмів взаємодії може призводити до зниження необхідної ефективності під час операцій та забезпечення необхідних функцій.

Аналізуючи сучасний стан службово-бойової діяльності підрозділів сил безпеки та оборони України можна прийти до висновку, що їх ефективність безпосередньо залежить від здатності необхідній системи безпеки швидко адаптуватися до нових викликів і сучасних загроз. Повномасштабна війна та розвиток гібридних форм протистояння вимагають переглядати традиційні підходи до підготовки особового складу, організації міжвідомчої та самої взаємодії та використання сучасних технологій у службово-бойовій діяльності. Особливого значення набуває ведення новітніх засобів ведення спостереження, безпілотних систем, цифрових комунікацій та аналітичних технологій, що дозволяють підвищити рівень ситуаційної обізнаності в ситуації та оперативності прийняття управлінських рішень.

Водночас не менш важливим фактором є підвищення професійної підготовки особового складу, що включає вдосконалення тактико-спеціальної, фізичної та психологічної підготовки, а також формування стійкості до стресових ситуацій, характерних для сучасних бойових задач та умов. Значну роль у цьому процесі відіграє впровадження міжнародних стандартів підготовки, обмін досвідом з країнами-партнерами та модернізація освітніх програм у навчальних закладах сектору безпеки і оборони.

Крім того, важливим напрямом розвитку службово-бойової діяльності є впровадження системи тактичної медицини, що базується на сучасних міжнародних протоколах надання допомоги пораненим, зокрема алгоритмі MARCH. Застосування таких підходів дозволяє значно підвищити рівень виживання особового складу під час виконання службових і бойових завдань, а також сприяє формуванню культури безпеки та взаємодопомоги у підрозділах та сил безпеки та оборони.

Не менш актуальною залишається проблема ефективної міжвідомчої взаємодії між складовими сектору безпеки та оборони України. У сучасних умовах успішність виконання службово-бойових завдань значною мірою залежить від чіткої координації дій між різними структурами, такими як Збройні Сили України, Національна гвардія України, Національна поліція України, Служба безпеки України та інші органи державної влади. Налагодження ефективних механізмів співпраці, єдиної системи управління та інформаційного обміну дозволяє підвищити результативність операцій і забезпечити комплексний підхід до підготовки завдань та їх вирішення у сфері національної безпеки.

Таким чином, подальший розвиток службово-бойової діяльності підрозділів сил безпеки та оборони України повинні базуватися на поєднанні наукових досліджень, практичного бойового досвіду та впровадженні сучасних технологій і міжнародних стандартів підготовки. Лише комплексний підхід до вдосконалення підготовки держслужбовців, розвитку

матеріально-технічного забезпечення та зміцнення міжвідомчої взаємодії дозволить підвищити ефективність функціонування сектору безпеки та оборони України та забезпечити належний рівень захисту держави в умовах сучасних і безпекових викликів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони України : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Дніпро, 25 квітня 2025 р.). Дніпро : ДДУВС, 2025. – 49 с.
2. Актуальні питання забезпечення службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Харків, 24 квітня 2025 р.). Харків, 2025.
3. Службово-бойова діяльність сил сектору безпеки та оборони держави: сучасний стан, проблеми та перспективи : тези доповідей VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (31 жовтня 2025 р.). – Золочів : Національна академія Національної гвардії України, 2025.
4. Актуальні проблеми службово бойової діяльності сил охорони правопорядку в Україні: матеріали круглого столу (м. Дніпро, 23 квітня 2021 р.) – Дніпро : ДДУВС, 2021.
5. Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України. Національного юридичного інституту імені Ярослава Мудрого: матеріали III Всеукраїнської конференції (м. Харків, 25 квітня 2024 року) 15 с.
6. Чалий М. Г. Організаційно-правові та тактичні аспекти службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони України Юридичний науковий електронний журнал. 2025.

КОРЕНЬ ДЕНИС ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Київського інституту Національної гвардії України

КОБА ОЛЕКСАНДР ВАСИЛЬОВИЧ

кандидат педагогічних наук, старший дослідник,
Київський інститут Національної гвардії України

ОРГАНІЗАЦІЯ НЕСЕННЯ БОЙОВОЇ СЛУЖБИ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ З ОХОРОНИ СПЕЦІАЛЬНИХ ВАНТАЖІВ: ПРАВОВІ ЗАСАДИ, КОЛІЗІЇ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах воєнного стану та гібридних загроз організація охорони спеціальних вантажів підрозділами Національної гвардії України (далі – НГУ) є стратегічним елементом військової логістики, боєздатності Збройних сил України (далі – ЗСУ) та національної безпеки. Захист зброї, боєприпасів, вибухових речовин, секретних документів і ядерних матеріалів безпосередньо впливає на стійкість критичної інфраструктури. Порухення режиму охорони може спричинити диверсії, витік інформації чи зниження обороноздатності держави [2].

Дослідження вперше комплексно аналізує колізії між статутами ЗСУ (1999 р.) та актами НГУ в умовах воєнного стану (2022–2025 рр.), виявляє прогалини в механізмі взаємодії з іншими суб'єктами сектору безпеки та пропонує конкретні законодавчі ініціативи щодо адаптації правового регулювання охорони спеціальних вантажів до гібридних загроз. Аналіз ґрунтується на сучасних дисертаційних дослідженнях (Пискун О.В., 2023; Шлега Д.О., 2025; Ступак Д.Б., 2024) та статтях (Буга Г.С., 2023; Титаренко О.О., 2025), які висвітлюють проблеми подвійного підпорядкування НГУ, фрагментарність норм та відсутність чітких механізмів взаємодії [6; 7; 10].

Спеціальний вантаж – вантажі (зброя, боєприпаси, вибухові речовини, секретні документи, ядерні матеріали тощо), перелік яких затверджує Кабінет Міністрів України і які підлягають охороні та обороні НГУ [Постанова КМУ від 13.08.2014 № 338]. **Бойова служба**